

Water- en modderoverlast Velm – Kerkom – Halmaal – Bevingen – Aalst noodweer 2019

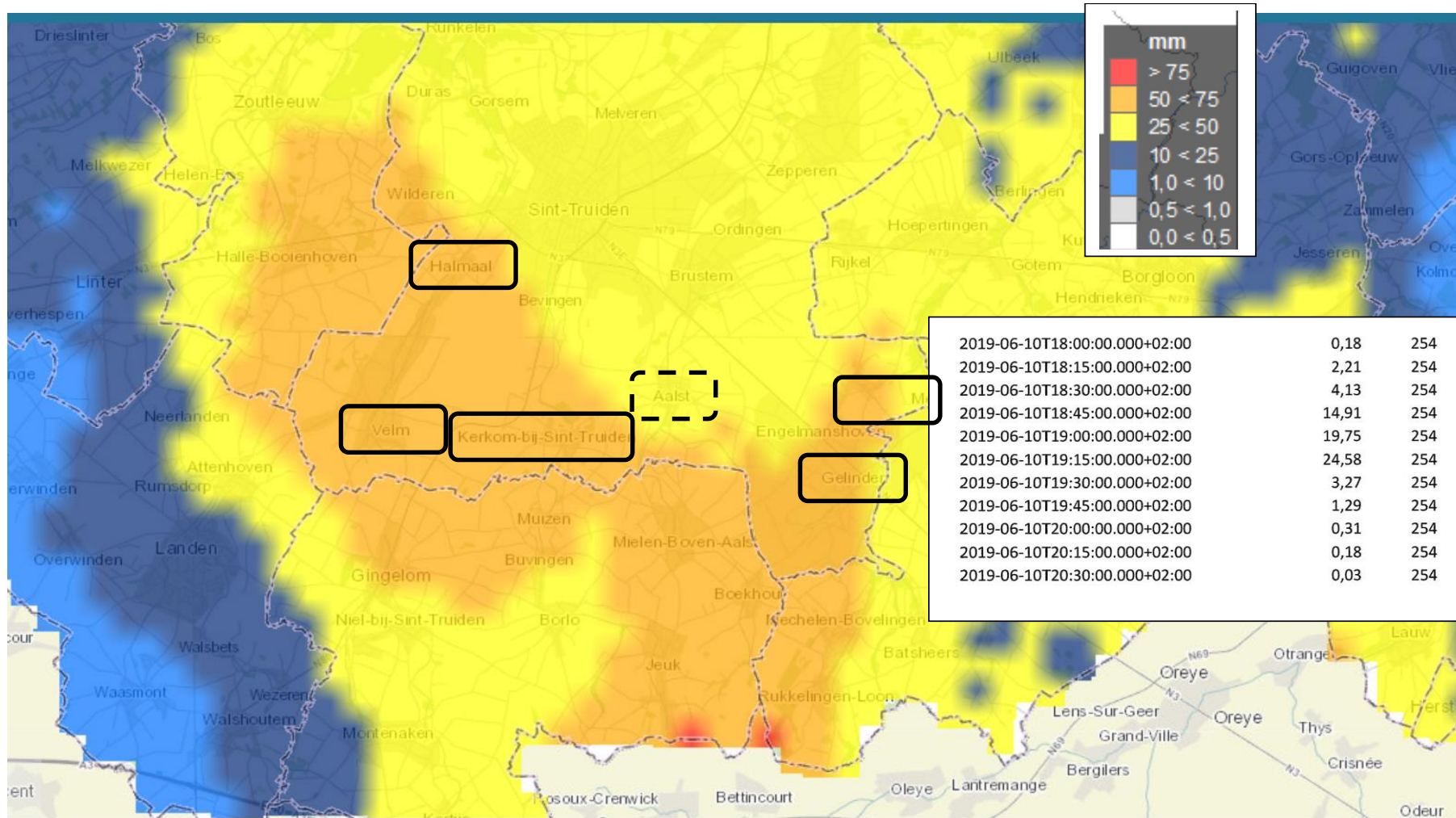
Ingrid Kempeneers
schepen van Openbare Werken

dienst Infrastructuur stad Sint-Truiden

Veerle Heeren
burgemeester

Watering van Sint-Truiden

Noodweer 10 juni 2019

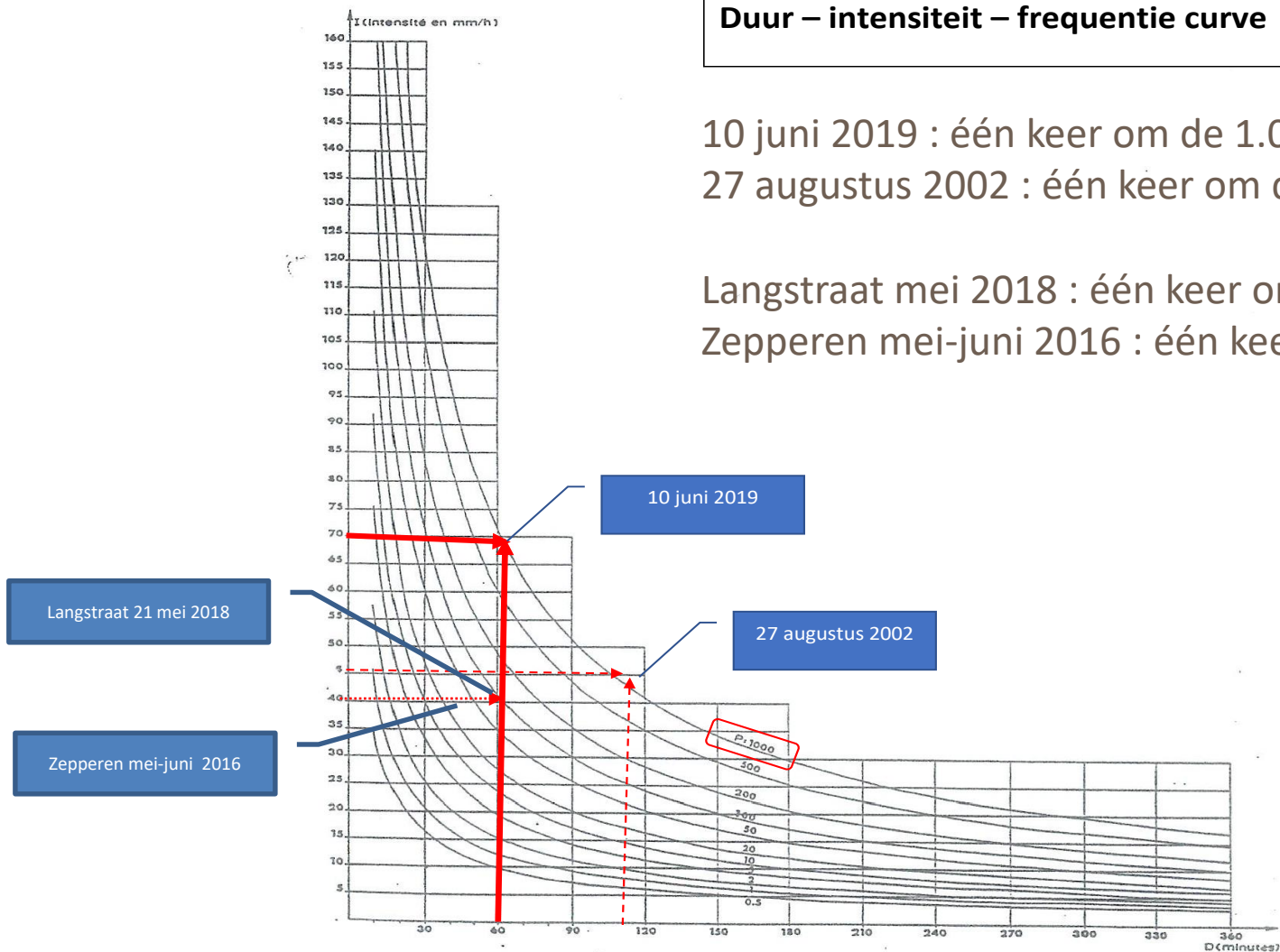
cumulatieve neerslaghoeveelheid 10 juni 2019 (bron: VMM)
= ± 70 liter in 1 uur

Noodweer 10 juni 2019

Duur – intensiteit – frequentie curve

10 juni 2019 : één keer om de 1.000 jaar
27 augustus 2002 : één keer om de 1.000 jaar

Langstraat mei 2018 : één keer om 100 jaar
Zepperen mei-juni 2016 : één keer om 50 jaar

Figuur 46 : Intensiteit-duur-frequentie curve voor het station Ukkel (1934-1973). (Bron: Laurant, 1976).

Wat stellen we vast?

Velm 2002

Velm 2019

Wat stellen we vast?

Velm 2002

Velm 2019

Wat stellen we vast?

Velm 2002

Velm 2019

Wat stellen we vast?

Velm 2002

Velm 2019

Wat stellen we vast?

Halmaal 2002

Vaststelling 1

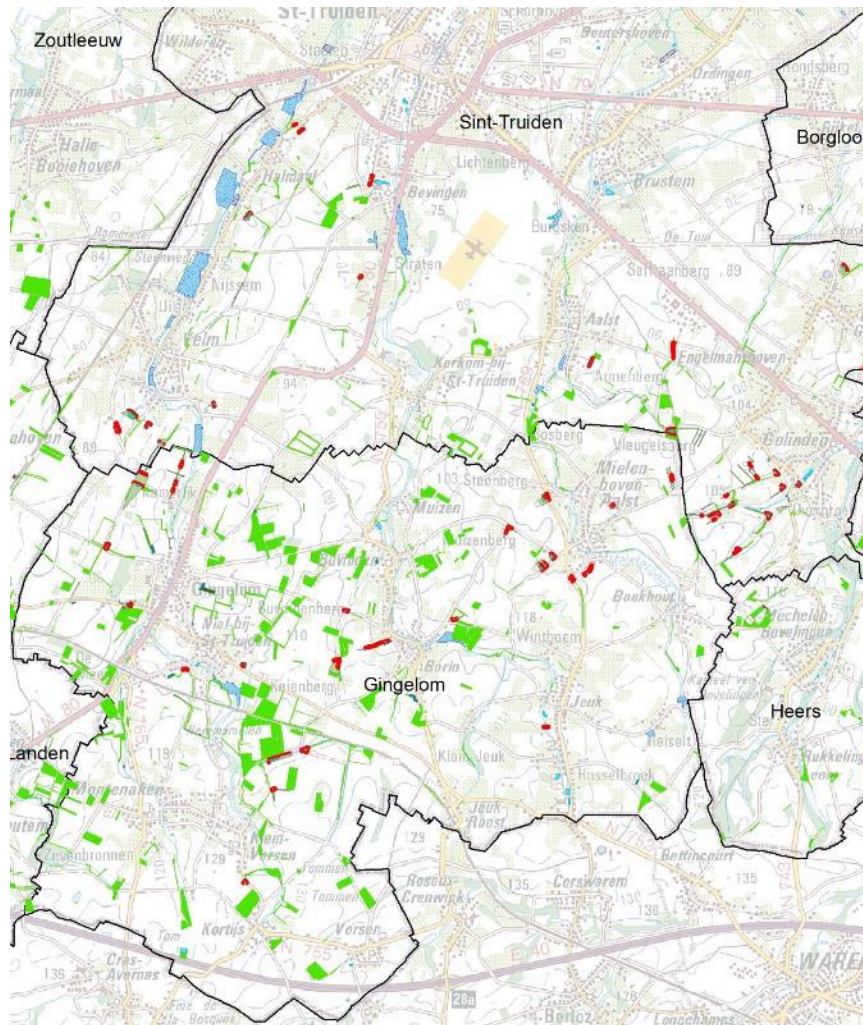
Dankzij de talrijke wachtbekkens, GOG's én erosiemaatregelen is een ramp zoals in augustus 2002 vermeden!

Het had veel, veel erger kunnen zijn...

Met andere woorden:

Wat we gedaan hebben werkt!

*Overzicht erodiebestrijdingsmaatregelen,
bufferbekkens, gecontroleerde
overstromingsgebieden, enz.*

Vaststelling 1

Vaststelling 1

Vaststelling 1

Vaststelling 2

Water- en modderstromen **uit zones zonder (of met zeer weinig) maatregelen!**

Vaststelling 2

Kerkom 2019

Vaststelling 3

Niet zozeer de beken die zijn overgelopen dan wel **water- en modderstromen rechtstreeks 'vanuit het veld'**.

Vaststelling 3

Ter info 6 juni 2019:

- ⇒ hoofdzakelijk overlast door modderstromen vanuit landbouwgebied en niet zozeer overstromingen vanuit de beek
- ⇒ de Melsterbeek is in Aalst op geen enkel moment overgelopen! → overlast in Aalst is “rechtstreeks uit het veld” gekomen

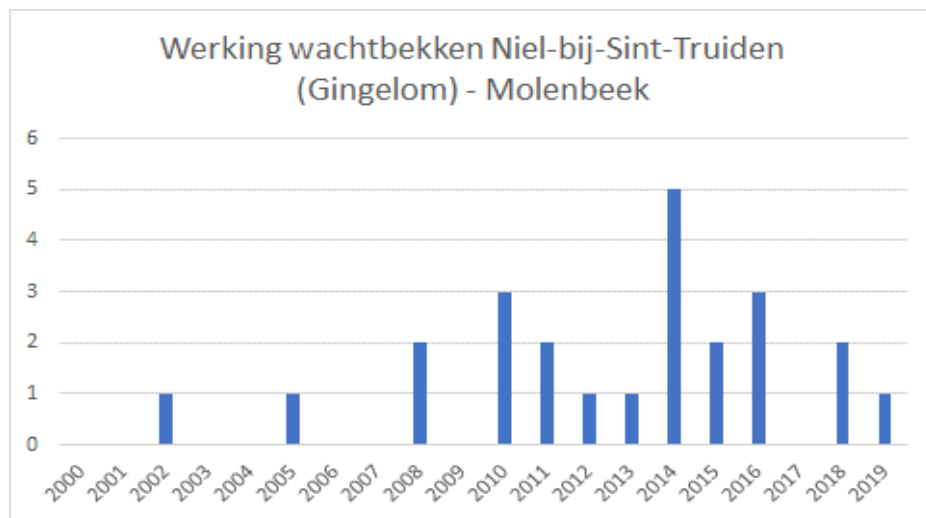
Vaststelling 4

Heel veel modder op straat ...

Vaststelling 5

Door **klimaatverandering én door toenemende ‘verharding’** komt er steeds **frequenter/meer (modder)water naar beneden gestroomd**.

Wat NU?

Volgens :

- ⇒ laat ons de beken en grachten dieper, breder,... maken
- ⇒ laat ons grotere riolen steken....
- ⇒ laat ons de boeren voortrekken
- ⇒ ze moeten daar maar niet bouwen
- ⇒ ze moeten die grond maar onteigenen
- ⇒ anderen moet het maar oplossen want ik betaal al genoeg belastingen
- ⇒ iedereen weet wel een 'ideale' plek om een erosie/waterbuffer aan te leggen ...
meestal is dat een perceel van iemand anders
- ⇒

Wat NU?

Volgens DE PRAKTIJK:

- ⇒ niemand wil **waterbuffer** op zijn eigendom
- ⇒ waterbuffers raken zeer moeilijk **vergund**
- ⇒ inwoners willen niet **waterrobuust** bouwen
- ⇒ de '**verharding**' neemt nog steeds toe
- ⇒ voor elke put die we graven, worden er twee **opgevuld**
- ⇒ waterlopen zitten gevangen in een **strak keurslijf**
- ⇒ burgers, lokale besturen, e.d. zijn te weinig bezig met hun **eigen waterhuishouding**
- ⇒ geen **controle** en **handhaving**
- ⇒ klimaatverandering: het **regent** steeds **feller**

Wat NIET?

- ⇒ zoek geen schuldigen ... we hebben **allemaal boter op ons hoofd**
- ⇒ water vloeit **van boven naar beneden**, wat 'boven' gebeurt zal 'beneden' gevolgen hebben, niet omgekeerd
- ⇒ **meer dan 90 % van de regen valt op het land!** Wat op het land gebeurt zal gevolgen hebben in de waterlopen, niet omgekeerd.

IEDEREEN moet zijn steentje bijdragen!

Wat WEL?

1. Maatregelen in landbouwgebied
2. Moddervrij bouwen en wonen
3. Bestaande maatregelen optimaliseren
4. Gemeentelijk 'integraal land- en water'beleid
5. Controle, handhaving en sanctionering

1. Wat WEL? Maatregelen in landbouwgebied

In zones met geen of weinig maatregelen!

Hoe meer ingrepen we kunnen uitvoeren, hoe beter we de lager gelegen kerkdorpen kunnen beschermen tegen water- en modderoverlast.

1. Wat WEL? Maatregelen in landbouwgebied

Opmerking: tijdelijke maatregelen!

1. Wat WEL? Maatregelen in landbouwgebied

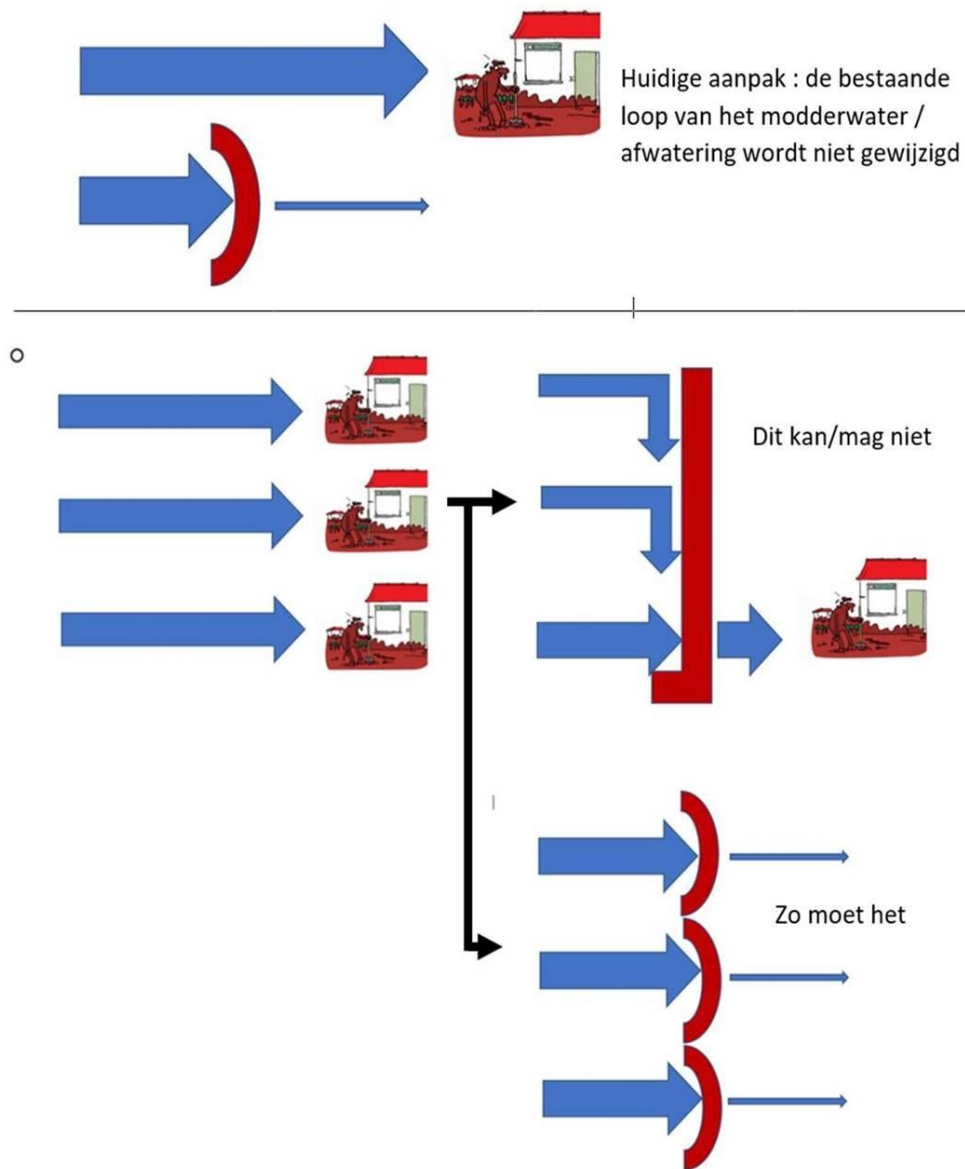
Het enige wat wij kunnen doen is oplossingsscenario's formuleren.

Deze scenario's kunnen enkel worden uitgevoerd met medewerking/toestemming van eigenaars, gebruikers, ...

Hoe meer ingrepen wij kunnen en mogen uitvoeren, hoe beter we de lager gelegen woonzones kunnen beschermen tegen water- en modderoverlast.

Zonder medewerking van landbouwers én eigenaars zal het niet lukken!

2. Wat WEL? Moddervrij bouwen en wonen

In zones waar **landbouwers niet willen meewerken** of zones waar **collectieve maatregelen onmogelijk** zijn, moeten we eigenaars en huurders van overstromingsgevoelige gebouwen stimuleren waterpreventieve maatregelen te treffen.

Technische en financiële ondersteuning door (lokale) overheid.

2. Wat WEL? Moddervrij bouwen en wonen

PREVENTIE !

Door bewoners te overtuigen en/of (financieel) te ondersteunen om structurele maatregelen te nemen, wordt het risico op overlast beperkt/vermeden en blijven er zo nog genoeg zandzakjes over voor dringende zaken.... = veel duurzamer

Opmaak **gemeentelijk subsidiebesluit** waterpreventieve maatregelen bij burgers!

2. Wat WEL? Moddervrij bouwen en wonen

***Voorstel:** Bewoners kunnen beroep doen op een overstromingsdeskundige. Deze deskundige zal in samenspraak met de bewoners een oplossing op maat zoeken om de woning waterrobuust en/of moddervrij te maken.*

Mogelijke procedure :

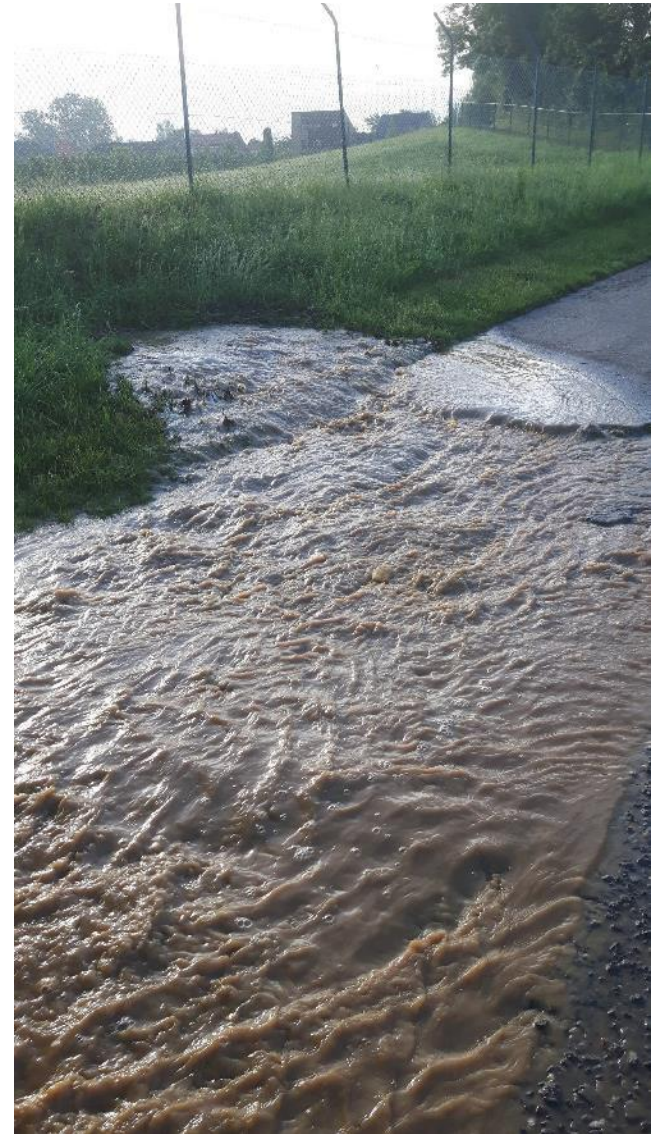
1. deskundige doet voorstel met noodzakelijke maatregelen om gebouw te beschermen of alternatief: plan/ontwerp/voorstel mag worden opgesteld door bewoners maar moet worden goedgekeurd door de deskundige
2. bewoner/stad gaat akkoord met voorgestelde werken
3. bewoner laat maatregelen uitvoeren
4. controle deskundige
5. bewoner dient aanvraag in tot uitbetaling subsidie

2. Wat WEL? Moddervrij bouwen en wonen

Het enige wat wij kunnen doen is oplossingsscenario's formuleren en bewoners helpen (financieel, technisch,...).

Zonder medewerking van bewoners zal het niet lukken!

3. Wat WEL? Bestaande maatregelen optimaliseren

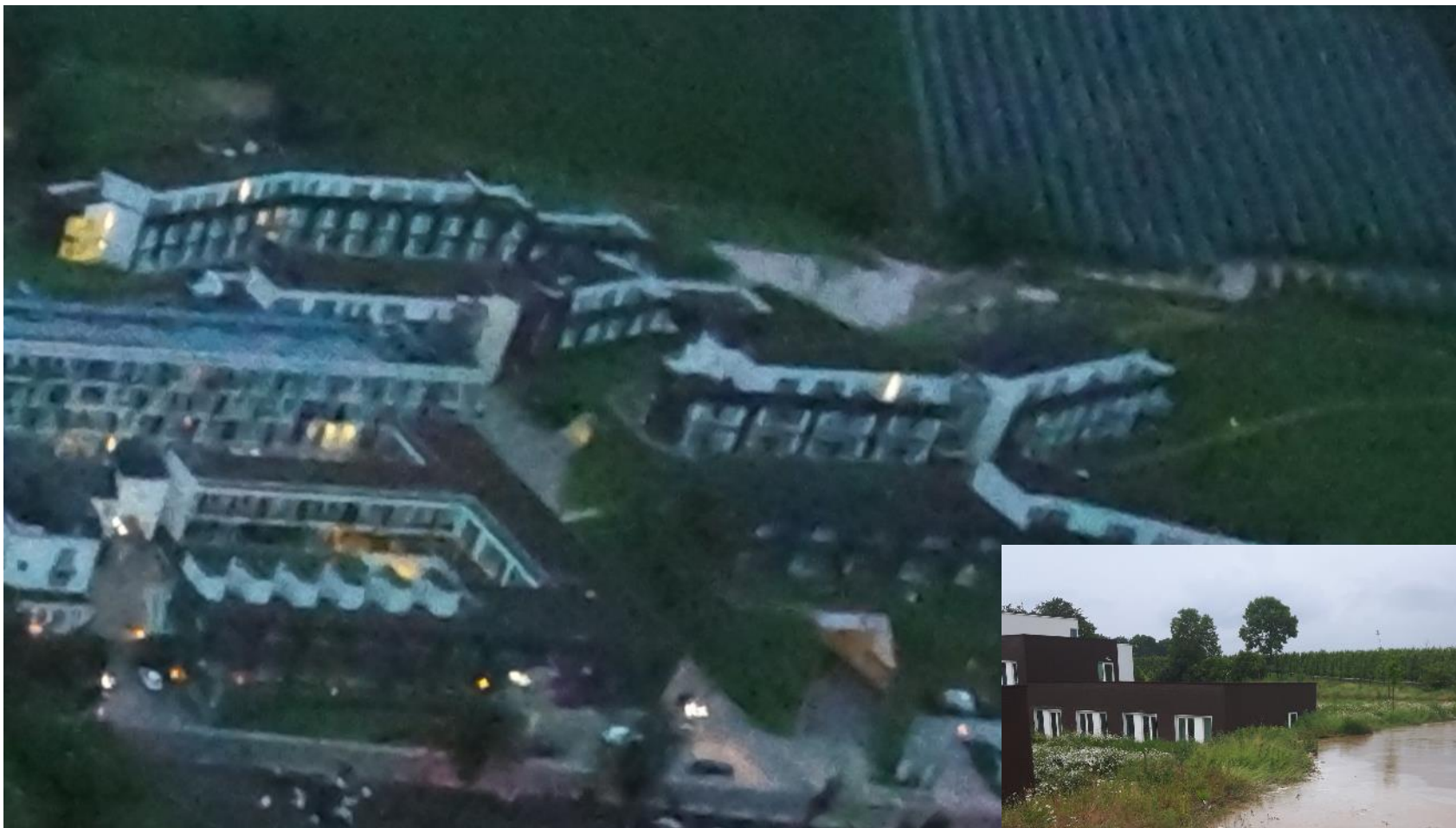
4. Wat WEL? Gemeentelijk ‘integraal land- en water’beleid

Naast concrete maatregelen is er tevens nood aan een integrale aanpak.

Water- en modderoverlast aanpakken betekent een horizontale aanpak doorheen heel wat beleidsdomeinen, zoals **openbare werken, ruimtelijke ordening, landbouw, groen- en milieubeleid, etc.**

- politiecodex ‘verordening inzake waterbuffering in landbouwgebied ...’:
 - buffering van regenwater van overkappingen, netten,... is noodzakelijk
 - vinger aan de pols mbt aanleg boomkwekerijen
 - ...
- verhoogde aandacht modder- én waterproblematiek in aanvragen omgevingsvergunningen
- etc.

4. Wat WEL? Gemeentelijk 'integraal land- en water'beleid

4. Wat WEL? Gemeentelijk 'integraal land- en water'beleid

Het enige wat wij kunnen doen is oplossingsscenario's formuleren.

Zonder medewerking van lokale overheid zal het niet lukken!

5. Wat WEL? Controle, handhaving en sanctionering

Landbouw

- 1-m zone langs landbouwwegen
- naleving randvoorwaarden Erosie (i.s.m. ALV).
- ...

Burgers

- bouwvoorschriften (o.a. kelder, ondergrondse garage, ...)
- buffervoorwaarden (hemelwaterverordening)
- Artikel 640 Burgerlijk Wetboek (zie volgende dia)
- ...

5. Wat WEL? Controle, handhaving en sanctionering

“De eigenaar van het lager gelegen erf mag geen dijk opwerpen waardoor de afloop verhinderd wordt. De eigenaar van het hoger gelegen erf mag niets doen waardoor de erfdienstbaarheid van het lager gelegen erf verzwaard wordt.”

5. Wat WEL? Controle, handhaving en sanctionering

Het enige wat wij kunnen doen is oplossingsscenario's formuleren.

Deze scenario's kunnen enkel worden uitgevoerd met medewerking/toestemming van gemeentelijke diensten, schepencollege, gemeenteraad, ...

Zonder medewerking van lokale overheid zal het niet lukken!

Meersporenbeleid = én-én verhaal

- ⇒ burgers, landbouwers, fruittelers, architecten, ontwikkelaars, ... **informer**
sensibiliseren (via infoblad, brief, ...)
- ⇒ burgers, landbouwers, fruittelers, ... **stimuleren** (via technische en financiële ondersteuning, ...)
- ⇒ **anticiperen** door bv. politieverordening inzake boomkwekerijen, waterbuffering in laagstamplantages, ... op te stellen/extra voorwaarden in omgevingsvergunning (cfr. watertoets, ...)
- ⇒ **actie ondernemen:**
 - erosiemaatregelen, gecontroleerde overstromingsgebieden, ...
 - controleren, handhaven én sanctioneren
 - ...

Elk kerkdorp is verschillend

Je kan het ene kerkdorp niet vergelijken met andere kerkdorpen in de buurt.

Alle actoren moeten kunnen samenwerken om **een oplossing op MAAT van het kerkdorp** uit te werken:

- rioolbeheerders
- overheden: Vlaanderen, de provincie en onze stad
- waterloopbeheerders
- landgebruikers
- inwoners

Alleen zo kan je het **risico op overlast verkleinen!**

Het bestrijden van water- en modderoverlast is een lastige én continue opdracht voor iedereen.

Laten we met z'n allen samen hard werken om deze opdracht tot een goed einde te brengen, er is geen andere uitweg !

ENKEL door SAMEN te werken kunnen we het doen lukken !

Wil je deze presentatie graag nog eens opnieuw bekijken?

www.sint-truiden.be/wateroverlast

Dank voor uw aandacht!